

අන්තර් ජාතික කඳු වර්ෂය - 2002

ආචාර්ය සිරිල් විජේසුන්දර

නිරක්ෂයේ සිට ධ්‍රැව දක්වා වූ සෑම මහාද්වීපයකම පැතිරී ගිය විවිධ දේශගුණික තත්ත්ව හා බැඳුණු පාරිසරික පද්ධතියන්හි විවිධ උසින් යුත් කඳු පිහිටා තිබේ. පෘථිවියේ මුළු වර්ගඵලයෙන් 48% ක් මුහුදු මට්ටමෙන් මීටර් 500 ට වඩා වැඩි උස බිම් ද, 27% ක් මීටර 1000 ට වඩා වැඩි උස බිම් ද, 11% ක් මීටර 2000 ට වඩා වැඩි උස බිම් ද, 05% ක් මීටර 3000 ට වඩා වැඩි බිම් උස බිම් ද වන අතර, 02% ක් මීටර 4000 ට වඩා වැඩි භූමි භාගයක් වේ.

මෙලෙස පෘථිවි භූමියෙන් 1/5 ක් වසා පැතිරෙන කඳුවල, ලොව ජනගහණයෙන් 1/10 ක් වාසය කරන බව බොහෝ දෙනා නොදන්නා කරුණකි. පෘථිවියේ මෙවන් විශාල බිම්ක පුරා පැතිරී ඇති කඳු ජලය, ශක්තිය හා ජෛව විවිධත්ව සංචිතයන් ලෙස මහඟු සේවයක් ඉටු කරන අතර, කෘෂිකාර්මික, සංස්කෘතිකමය මෙන්ම හුදු විනෝදාස්වාදය සපයන මධ්‍යස්ථාන ලෙසද ක්‍රියා කරයි. අප භාවිතා කරන මිරිදියෙන් සියයට හැටක් අසුවක් අතර ප්‍රමාණයක් ලැබෙන්නේ කඳුකර ප්‍රදේශ වලිනි. එපමණකුදු නොව ලෝක ජනගහණයෙන් අඩකට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් සඳහා අවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා සැපයීමද කඳුකර ප්‍රදේශ මගින් සිදු කරයි. කෙසේ වෙතත් කඳුකර පරිසර පද්ධතීන් හා ඒවා මත රඳා පවතින සම්පත් නූතන යුගයේ වේගවත් වූ ගෝලීකරණය, නාගරීකරණය හා අවිධිමත් සංචාරක ව්‍යාපාරයන් මගින් දැඩි ලෙස තර්ජනයකට ලක්කොට ඇත. ලෝකය පුරාම ඇති කඳුකර ප්‍රදේශ ආර්ථිකමය වශයෙන් පසුබෑම් හා විනාශයට මුහුණපෑම් දක්නට ලැබේ.

කඳු ආශ්‍රිත පාරිසරික පද්ධතිවල සුවිශේෂ වැදගත්කම ගැන ජාත්‍යන්තර අවධානය යොමු කිරීම සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය මගින් 2002 වර්ෂය ජාත්‍යන්තර කඳු වර්ෂය වශයෙන් නම් කර ඇත. ලෝක ආහාර හා කෘෂිකාර්මික සංවිධානය මේ සඳහා නියමු ආයතනය ලෙස ක්‍රියා කිරීමට එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් පත්කර ඇති අතර, මේ පිළිබඳව ඔවුන් රාජ්‍ය, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හා අනිකුත් එක්සත් ජාතීන්ට අනුබද්ධ සංවිධාන සමග සහයෝගයෙන් ක්‍රියා කරනු ඇත.

ජාත්‍යන්තර කඳු වර්ෂයේ ප්‍රධාන අරමුණු ලෙස එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් පහත ක්‍රියා දාමයන් දක්වා ඇත.

1. කඳුකර ප්‍රදේශවල වර්තමාන හා අනාගත සුඛ සිද්ධිය සඳහා ඒවා නිරසාරව සංවර්ධනය හා සංරක්ෂණය කිරීම
2. කඳුකර පරිසර පද්ධතීන් හා ඒවායේ ක්‍රියාකාරීත්වයන් පිළිබඳව ජනතාවට අවබෝධයක් ලබාදීම - (විශේෂයෙන් කඳුකර ප්‍රදේශවල ජනතාවගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව හා ජල සැපයුම වැනි කරුණු ගැන)
3. කඳුකර ප්‍රදේශවල වෙසෙන ජනතාවගේ සංස්කෘතික උරුමයන් ආරක්ෂා කිරීම
4. කඳුකර ප්‍රදේශවල නිරන්තරව දකින්නට ලැබෙන විවිධ ගැටුම්වලට අවධානය යොමු කොට සාම ක්‍රියාදාමයන් උත්තේජනය කිරීම

අන්තර් ජාතික කඳු වර්ෂය 1990 දී රියෝ ද ජැනිරෝ හි දී ආරම්භ කරන ලද මිහිකත සමුළුවේ දී යෝජිත දිගුකාලීන ක්‍රියාවලියක වැදගත් පියවරක් නියෝජනය කරයි. මෙම සමුළුවේ ප්‍රධාන ප්‍රතිඵලයක් වූයේ 21 වැනි සියවස සඳහා ජෛව විවිධත්වය නිරසාරව සංවර්ධනය කිරීම පිළිබඳ න්‍යාය පත්‍රයක් (Agenda 21) පිළියෙල කිරීමයි. මෙම න්‍යාය පත්‍රයේ 13 වන පරිච්ඡේදයට අනුව විනාශ මුඛයට යන පරිසර පද්ධති කළමනාකරණය කිරීමේ එක් ක්‍රමයක් ලෙස නිරසාරව කඳු සංවර්ධනය කිරීම දක්වා ඇත. මෙම ක්‍රියාවලිය දේශගුණික වෙස්වීම්, නිවර්තන වනාන්තර හෙලිකිරීම හා කාන්තාරකරණය වැනි සංසිද්ධීන් තරම්ම පාරිසරික වශයෙන් වැදගත් වේ.

දැනට හඳුනාගෙන ඇති ලෝකයේ වඩාත් වැදගත්ම ජෛව විවිධත්ව මධ්‍යස්ථාන 25 ට ශ්‍රී ලංකාවද අයත්වේ. මෙම ජෛව විවිධත්වය කඳුකර ප්‍රදේශවල බොහෝ සේ දක්නට ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික වෘක්ෂ ලතා වලින් 50% ක් පමණ කඳුවැටි ආශ්‍රිතව දක්නට ලැබෙන අතර, කඳුකර ප්‍රදේශවලට ආවේණික සත්ත්ව විශේෂ ගණන ද අතිමහත්ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ දක්නට ලැබෙන සුවිශේෂ කඳු පද්ධතීන් අතරට සමනොල කන්ද, හක්ගල, නමුනුකුළ, හිනිදුම් කන්ද, රක්වාන කඳු, පිදුරුතලාගල, දුම්බර

කඳු, වැනි තෙත් කලාපයේ පිහිටා අති කඳුමෙන්ම රිටිගල කන්ද මරගල කන්ද වැනි වියළි කලාපයේ දක්නට ලැබෙන කඳු ද, අයත්වේ. මෙම කඳුකර පාරිසරික පද්ධතීන් එකිනෙකට වෙනස්කම් දක්වන අතර, ඒවායේ දක්නට ලැබෙන වෘක්ෂලතා හා අනිකුත් ජීවීන්ගේද විවිධ වෙනස්කම් දක්නට ඇත. තවද, තනි තනි වශයෙන් පවතින තැනිතලා බිම්හි දක්නට ඇති කඳුගැටවල, ඒවාටම උරුම වූ විශේෂ පාරිසරික ලක්ෂණ දක්නට ලැබේ.

මුලින් සඳහන් කළ අයුරු ජල සැපයුම සම්බන්ධයෙන් කඳුවල වැදගත් කම අතිමහත් ය. කඳුකර වායුගෝලයේ ඇති ජල වාෂ්ප, පාසි (Mosses) වලින් ආවරණය වී ඇති තුරු ලතාවත් විසින් උරාගෙන සීරුවෙන් පොළවට පතිත කරවීම මගින් උල්පත් පෝෂණය වේ. ශ්‍රී ලාංකික කඳුකර ප්‍රදේශවල පොළොවට පතිත වන ජල ප්‍රමාණයෙන් 75% ක් වැස්ස මගින්, අනිත් 25% මෙලෙස වන ආවරණය මගින් සන මීදුම උරා ගැනීම මගින් ලැබෙන බව පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම පීඨාධිපති මහාචාර්ය නිමල් ගුණවර්ධන මහතාගේ පරීක්ෂණ මගින් හෙළිවී ඇත.

මෙහිදී අමතක නොකළ යුත්තක් වනුයේ අප රට වර්ෂාපතන ව්‍යාප්තිය මත පදනම් වී ඇති දේශගුණ කලාපයන් ඇතිවීමට ප්‍රධාන හේතුවද කඳු වීමයි. ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍ය ප්‍රදේශය උස් බිමක් වීම කරණකොට ගෙන පිටතින් පැමිණෙන මෝසම් සුළං වන ආවර්තිත කඳු හරහා ඉහළට යොමුවීම මගින් සුළහේ ඇති ජලවාෂ්ප සිසිල්ව සනීභවනය වී වැස්ස ලැබේ. ඇතැම් ප්‍රදේශවලට මෝසම් සුළං දෙකෙන්ම වැස්ස ලැබෙන අතර සමහර ප්‍රදේශවලට වැස්ස

ලැබෙන්නේ එක මෝසම් සුළහකින් පමණි. මේ අනුව තෙත් හා වියළි කලාප ලෙස අප හඳුන්වන දේශගුණ කලාපයන් ඇති වී ඇත. වියළි හා තෙත් කලාපය අතර ප්‍රදේශය අතරමැදි කලාපය ලෙසද, වියළි කලාපයේ ඇතට වන්නට පිහිටා ඇති පෙදෙස ශුෂ්ක ප්‍රදේශය ලෙසද අප හඳුන්වමු.

සුළුතරයකගේ සුබ විභවණය තකා අප රටේ කඳුකර ප්‍රදේශවල පවත්වාගෙන යන අවිද්‍යාත්මක කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාදාමයන් මගින් ඇතිවන හානි වෙනත් ප්‍රදේශවලට වඩා තීව්‍ර ලෙස පරිසරයට බලපායි. මේ නිසා පස සෝදායාම්, නාය යාම්, ජල දූෂණය, ජෛව විවිධත්වය විනාශවීම ආදිය මෙම ප්‍රදේශවල නිතර දක්නට ලැබේ. ස්විස්ටර්ලන්තය වැනි රටවල නම් කඳුකර ප්‍රදේශවල කෘෂිකාර්මික කටයුතු මනාසේ පාලනය වන අතර, ඇත්තෙන්ම එම රටේ කඳුවල ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය කරන්නේ ගොවීන් විසිනි. මේ සඳහා ගොවීන්ට රජයෙන් ගෙවීමක් කරන බවත් මෙහිදී සඳහන් කළ යුතුය.

ස්වාභාවික සම්පත් නිසි කළමනාකරණයට ලක් නොවන නිසාත් ආර්ථිකමය හා සංස්කෘතිකමය වශයෙන් මෙන්ම බාහිරව එල්ල වන විවිධ බලපෑම් නිසාත් අප රටේ කඳුකර ප්‍රදේශ දිනෙන් දින විනාශ මුඛයට පත්වීම කණගාටුවට කරුණකි.

ජාතික උරුම ලෙස හඳුනාගත් සංස්කෘතිකමය හා ආගමික වටිනාකමක් ඇති කඳු කිහිපයක්ම ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටා ඇති අතර, කඳුකර ප්‍රදේශවලට ආවේණික සමාජ ආර්ථික රටාවන් එම ප්‍රදේශ වල ඇති ස්වාභාවික සම්පත් මෙන්ම සුවිශේෂ තැනක් ගනී.

